

A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai 12.

*„Könyvek révén sokan lesznek tudóssá az iskolán kívül is,
könyvek nélkül viszont senki sem lesz tudós még az iskolában sem.”*

(Comenius)

PEDAGÓGIA – OKTATÁS – KÖNYVTÁR

ÜNNEPI TANULMÁNYOK F. DÁRDAI ÁGNES
TISZTELETÉRE

Szerkesztette:

Csóka-Jaksa Helga – Schmelczer-Pohánka Éva – Szeberényi Gábor

Pécs, 2014

A kötet megjelenését támogatta:

Pécsi Egyetemi Könyvtár

Kiadványai

A borító Gergely Zsuzsanna fényképeinek felhasználásával készült.

Kiadja a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont
Felelős kiadó: Szellőné Fábián Mária

Borítóterv, nyomdai előkészítés: Virágmandula Kft.
Felelős vezető: a Kft. ügyvezetője
www.mandulavirag.hu

Nyomdai munkák: Virágmandula Kft.

ISBN 978-963-642-648-4
ISSN 1587-5202

© Szerkesztők és szerzők
© Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont

TARTALOMJEGYZÉK

Köszöntő (Szellőné Fábíán Mária)	7
Tabula Gratulatoria	11
OKTATÁS- ÉS NEVELÉSTÖRTÉNET	13
Bánfai József: A sárospataki tehetségkutatás megindulása és a kísérlet „utóélete” a hazai szakirodalomban	15
Forray R. Katalin – Kozma Tamás: Kisvárosi iskolatörténet	35
Harjánné Brantmüller Éva: Down-szindrómások – család kontra intézet	43
Jenei Teréz: Az iskola, a tanulás és a könyvekhez való viszony megjelenése cigány népmesékben	57
Katona András: Kis magyar tüntetéstörténet (1848-2013)	69
Náray-Szabó Gábor: Felsőoktatás és autonómia	85
Szabó Márta Mária: Mire jó?	93
Szögi László: A külföldi egyetemjárás tömegessé válása a 19. század második felében	109
Vajda Barnabás: Mitől magyar a szlovákiai magyar iskola?	125
Varga Katalin: Az információs műveltség a mindennapi pedagógiában	131
TÖRTÉNELEMTANÍTÁS ÉS TANKÖNYVKUTATÁS	143
Dévényi Anna – Gózszy Zoltán: Szempontok a történelemtankönyvek dekódolásához	145
Kaposi József: A 2005-ös történelem érettségi vizsga hatása a tananyagtartalmakra és a változó taneszközpiacra	167
Kojanitz László: A történelmi gondolkodás fejlesztésének irányzatai	189
Kratochvíl, Viliam: A történelemtanári kulcskompetenciák kialakításáról – avagy a fa metaforája	203
Molnár-Kovács Zsófia: Az egyetemes történelem tantervi interpretációja. Az egyetemes történelem a dualizmus kori magyar középiskolai tantervekben	215
Rab Virág – Dombi Judit: Ablak a világra – ablak magunkhoz. Egy „joint course” tapasztalatairól	231
KÖNYVTÁRTUDOMÁNY	237
Szellőné Fábíán Mária – Bartha Réka Nefelejcs: „Nincs egyetem könyvtár nélkül” Adatbázis- és folyóirat-használat a Pécsi Tudományegyetem Könyvtárában a 2013. évi előfizetések alapján	239
Markó Tamás: Mikor jönnek, meddig maradnak?	249
Téglási Ágnes: Változás – változtatás – szervezeti innováció	263
Virágos Márta: A könyvtárak szerepe a megváltozott környezetben	273
SAJTÓ- ÉS OLVASÁSTÖRTÉNET	285
Agárdi Péter: Mozaikkocka a magyar sajtó legújabb kori történetéből. A <i>Tekintet</i> negyedszázada	287

Gracza Tünde: „'s által fogja a' Haza látni, hogy bizonynal hasznára élt” 210 éve jelent meg az <i>Orvosi, és Gazdasági Tudósítások</i>	301
Kéri Katalin: „ <i>Nők csak mértékkel olvassanak....</i> ” Adalékok a hazai női olvasóközönség 18–19. századi formálódásának történetéhez.....	319
Mader Béla: <i>A Tudományos Gyűjtemény és Vörösmarty</i> (Reformkori tudományos folyóiratunk történetéből)	343
Monok István: A párizsi könyv elterjedése Közép-Európában (15–18. század).....	361
Sipos Anna Magdolna: Az információs műveltség fogalom biblio- és tudományometriai vizsgálata	383
TÖRTÉNETTUDOMÁNY	399
Csóka-Jaksa Helga: A Néphadsereg Napja a rádióban, 1951-ben.....	401
Deák Máté: Észak- és Dél-Amerika légtereinek megítélése brit geopolitikai szempontból (1919–1939).....	417
Miszler Tamás: Az Edvárd saga (<i>Saga Játvardar konúngs hins helga</i>) kelet-angolokkal kapcsolatos részének izlandi kútfőiról.....	431
Nagy Mariann: Interaction (?) between Institutional Change and Market Forces in Hungary in the Second Half of the 19 th Century.....	445
Szeberényi Gábor: A levéltárnok és „tanítványa”. Historiográfiai háttérrel Tagányi Károly és Holub József történetírásának összefüggéséhez	453
Vonyó József: Család, lakókörnyezet, iskola és személyiség. Vázlat Gömbös Gyula gyermekéveiről.....	473
HELYTÖRTÉNETI KUTATÁS	493
Dezső Krisztina: A pécsi Erzsébet Tudományegyetem Stomatológiai Intézetének története	495
Huszár Zoltán: A Pécsi Magyar Kir. Szénbányász Iskola története alapításától a II. világháború végéig.....	511
Lengvári István: „Édes Doctorka!” Pekár Mihály korai évei.....	521
Schmelczér-Pohánka Éva: A Janus Pannonius utca 4. számú, hajdani káptalani ház és a Virágház	529
Szilágyi Mariann: Hungarika-kutatás a Klíma Könyvtárban. A Szepesy-katalógus magyar nyelvű nyomtatványai	561
F. DÁRDAI ÁGNES TUDOMÁNYOS MUNKÁSSÁGÁNAK BIBLIOGRÁFIÁJA	575
A KÖTET SZERZŐI	585